

Budskaber om Nationalpark Thy

Dette dokument præsenterer vigtige budskaber, som nationalparken gerne ser formidles til deltagere på formidlingsture i Nationalpark Thy.

Alt skal ikke gengives præcist, men essensen fra alle fem punkter skal helst formidles.

5 Budskaber

Vi har identificeret fem temaer/budskaber, som er relevante at formidle:

1. Hvad er en dansk nationalpark (evt. også forskelle til andre nationalparker i udlandet)
2. Hvad er målet med NP Thy? Hvorfor er NP Thy oprettet?
3. Hvad er det karakteristiske ved Nationalpark Thy?
4. Hvad er formålet/læringsmålene for din egen tur, og hvordan hænger den sammen med nationalparkens formål og mål med formidlingen?
5. Fakta om nationalparken.

1. Hvad er en dansk nationalpark (evt. også forskelle til andre nationalparker i udlandet)

En dansk nationalpark skal indeholde noget af den mest unikke og særprægede danske natur. Områder, som både betyder noget for os danskere, men som også har international opmærksomhed og betydning. En nationalpark kan dog også indeholde dyrkede arealer, plantager og byer. Men det er vurderet, at området kan bidrage til at skabe større sammenhængende naturområder.

En nationalpark etableres, udvikles og drives af en nationalparkfond. Nationalparkfonden ledes af nationalparkens bestyrelse i tæt samspil med lokalsamfundet. Bestyrelsen har repræsentanter fra Miljøministeriet, kommuner, og interesseorganisationer. Dertil kommer et nationalparkråd, der rådgiver bestyrelsen i sager af større betydning og om principielle spørgsmål.

Det er meningen, at nationalparkerne under ét skal rumme alle de vigtigste danske naturtyper. En nationalpark kan omfatte både land, fjorde og arealer på havet.

En dansk nationalparkfond ejer ikke selv jord i nationalparken. Al udvikling af områdets natur sker derfor med udgangspunkt i frivillige aftaler med lodsejerne.

Konstruktionen omkring de danske nationalparker minder mere om de britiske nationalparker end de tyske, norske og svenske. De danske nationalparker følger ikke, som man gør i mange andre lande, internationale standarder, som IUCN har beskrevet for nationalparker.

2. Hvad er målet med NP Thy? Hvorfor er NP Thy oprettet?

Nationalpark Thy skal bevare, styrke og udvikle den særlige klitnatur og de kulturhistoriske spor, der knytter sig til klitlandskabet, styrke mulighederne for friluftsliv og særlige naturoplevelser i det store uforstyrrede landskab, styrke forskning, undervisning og formidling, samt støtte en bæredygtig udvikling i lokalsamfundet.

Nationalpark Thy er oprettet som den første danske nationalpark efter Lov om nationalparker (der blev vedtaget i 2007) og indviet 22. august 2008. Link til Lov om nationalparker <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186417>

Udpegningsgrundlaget: Nationalpark Thy er udpeget på grund af områdets sammenhængende klitlandskab og den unikke natur, som har en enestående national og international betydning.

Rigsrevisionens rapport fra dec. 2013 præciserer formålet med de danske nationalparker, som værende at styrke og udvikle naturværdierne.

Ifølge "[Bekendtgørelse for Nationalpark Thy](#)" er formålene med Nationalpark Thy:

- 1) at bevare, styrke og udvikle naturen, dens kontinuitet, sammenhæng og frie udvikling, især for de nationalt og internationalt betydningsfulde klit- og klithedelandskaber og næringsfattige søer og vådområder,
- 2) at bevare og forøge den biologiske mangfoldighed af naturligt hjemmehørende arter i plantagerne og på de dyrkede arealer,
- 3) at bevare og styrke nationalparkens kulturmiljøer og kulturhistoriske spor i klitlandskabet og klitplantagerne og i tilknytning til havet,
- 4) at styrke mulighederne for friluftsliv og særlige naturoplevelser i det store uforstyrrede landskab,
- 5) at styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier og
- 6) at støtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne.

Nationalpark Thy anvender tre styringsniveauer:

- *Lov om Nationalparker.*

Formålet med nationalparker er beskrevet i lov om nationalparker

(www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186417). Her er også beskrevet, hvad der er fondens opgaver, om ledelse og sekretariat og hvilke virkemidler, fonden har til at realisere nationalparkplanen.

- *Bekendtgørelse for Nationalpark Thy.*

Den enkelte nationalparks formål er beskrevet i en bekendtgørelse. For Thys vedkommende i Bekendtgørelse om Nationalpark Thy (www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183106)

- *Nationalparkplan.*

Hver nationalpark skal udarbejde seks-årige planer for etablering og udvikling af nationalparken som helhed og i de enkelte dele af parken. Nationalparkfond Thys plan kan ses på www.nationalparkthy.dk/om-nationalpark-thy/nationalparkplanen/

3. Hvad er det karakteristiske ved Nationalpark Thy?

Nationalpark Thy omfatter en vigtig del af det nordeuropæiske klitareal og den sjældne naturtype "nordatlantisk klithede". En stor del af plante- og dyrelivet i området er særpræget, sjældent og sårbart.

Nationalpark Thy er Danmark største vildmark. Her slår bølgerne fra Vesterhavet ind mod strandene, hvorfra vinden fører sandkornene op i de høje klitter. Bag dem åbner landskabet sig som klitheder og søer med klart vand. Og endnu længere inde i landet ligger de store, sammenhængende plantager, som både kan være mørke og ufremkommelige. Plantagerne består i dag i høj grad af træarter, som hører hjemme i Centraleuropa og Nordamerika. På sigt skal plantagerne enten genskabes som klithede eller som mere naturlige skove med hjemmehørende træarter.

Nationalpark Thy er et område, der er kendetegnet ved at være forholdsvis øde. Området er på 244 km² og der bor mindre end 20, og det skaber rammen for nogle af landets mest enestående naturtyper, hvor af nogle også er sjældne i en international målestok.

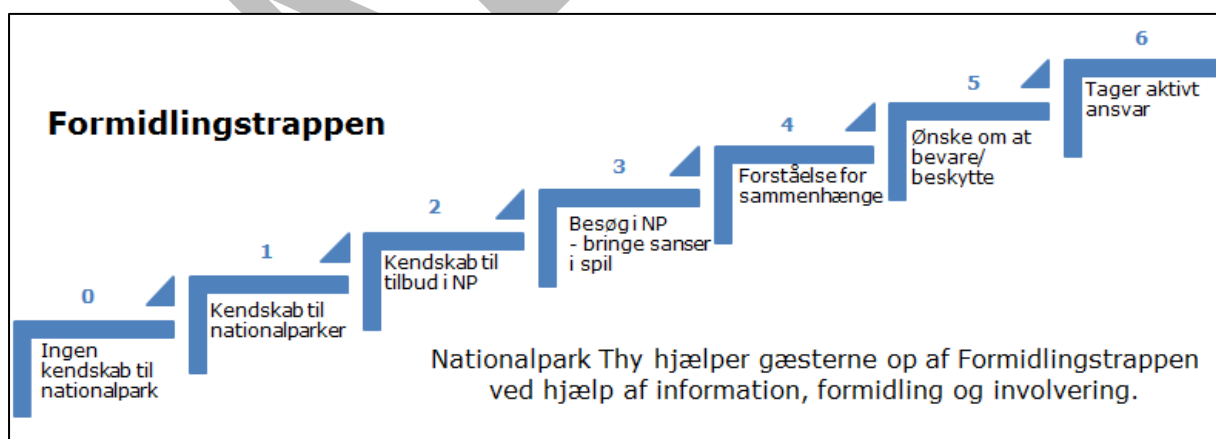
(Kilder: <http://nationalparkthy.dk/oplevel-nationalparken/naturen/> og <http://naturstyrelsen.dk/media/nst/66927/ThyInfoDebat.pdf>)

4. Formålet/læringsmålene for din egen tur, og sammenhæng med nationalparkens formål og mål med formidlingen.

Det er vigtigt at vise sammenhængen mellem formålet med din egen tur og nationalparkens formål – både med at beskytte og bevare den unikke klitnatur og med at formidle natur, kulturhistorie og friluftsliv.

Med Rigsrevisionens præcisering af nationalparkernes kerneopgave - at styrke og udvikle naturværdierne - er det vigtigt, at formidlingsaktiviteterne generelt også støtter op om dette mål.

Derfor har vi lavet Formidlingstrappen, som vi gerne vil hjælpe nationalparkens gæster så langt som muligt op ad.

5. Fakta-eksempler om nationalparken.

[Fakta om Nationalpark Thy](#) - Vidste du, at:

- 58% af arealet er fredet
- 13% er vildtreservater
- 63% er beskyttede naturtyper
- 53% af arealerne er internationale naturbeskyttelsesområder
- Ca. 25% af arealerne er privatejede og omfatter klitheder, plantager, søer og landbrugsarealer. Resten ejes af staten/den danske befolkning.
- Der er 55 km fra Hanstholm i nord til sydspidsen af Agger Tange.
- Nationalparken ikke må eje andet jord, end det, som egne bygninger står på.
- Der i nov. 2012 boede 159 personer inden for nationalparkens grænse.

KLADDE